

%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE-%D0%A3%D0%BA%D1%0%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%1%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2020.pdf(дата звернення: 10.11.2020).

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>. (дата звернення: 10.11.2020 р.).

4. Рябченко Т., Стебляк А. Електронне декларування як ефективний засіб запобігання корупції в органах місцевого самоврядування. *Правові горизонти*. 2017. № 5. С. 14-19.

МІСЦЕ СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬООРГАНІЗАЦІЙНИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В ОРГАНАХ ПРАВОСУДДЯ

Щербаков В. В.

кандидат юридичних наук, суддя

Рівненського окружного адміністративного суду

м. Рівне, Україна

На сьогодні досить важливим є питання визначення місця суддівського самоврядування та його органів у системі внутрішньо-організаційних адміністративно-правових відносин в органах правосуддя. При цьому, на наш погляд, слід виходити зі специфіки функціонування суддівського самоврядування та його органів, яка визначається специфікою його суб'єктного складу та специфікою виконуваних повноважень.

З погляду суб'єктного складу, суддівське самоврядування є за своєю природою професійним об'єднанням, отже, його суб'єктами є судді. Законодавство окремих країн уточнює такий суб'єктний склад, акцентуючи, що його становить весь суддівський корпус, організаційне об'єднання всіх суддів, навіть і суддів у відставці (Республіка Білорусь) [4]. Вітчизняне законодавство з питань суддівського самоврядування такого уточнення не містить. Однак, аналіз норм Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положення про РСУ, про збори суддів, Регламент З'їзду суддів України містить норми, що визначають можливість участі у роботі зазначених органів суддів у відставці, проте

без права голосування. На нашу думку, в умовах дефіциту суддівських кадрів суддів у відставці слід активно залучати до роботи органів суддівського самоврядування. По-перше, вони становлять близько 3000 осіб, тобто майже третину від загальної кількості суддівських посад; по-друге, у більшості випадків не досягли граничного для перебування на цій посаді 65-річного віку; по-третє, є висококваліфікованими юристами з великим професійним досвідом [6]. Така пропозиція потребує закріплення у профільному законі щодо форми повноцінної участі суддів у відставці в роботі органів суддівського самоврядування, зокрема в зборах суддів, а також визначення їх квоти у Раді суддів.

Специфіка повноважень органів суддівського самоврядування полягає в тому, що вони виконують делеговані повноваження, тобто поєднують у своїй діяльності виконання владних повноважень, спрямованих на прийняття управлінських рішень. Таке становище органів суддівського самоврядування відповідає нормам Європейської хартії про статус суддів, яка встановлює: судді через своїх представників і через свої професійні організації залучаються до прийняття рішень з управління судами, до визначення необхідних для них засобів і до їх використання на національному і місцевому рівнях [1]. Однак, це не надає зазначеним органам статусу суб'єкта владних повноважень як розумінні п. 7. ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства як органу державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), органу місцевого самоврядування, їх посадової чи службової особи, іншого суб'єкта при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг [3]. На цьому акцентує також Велика Палата Верховного Суду [5]. Ми погоджуємося з думкою М.І. Клеандрова, який вважає, що «можна, звичайно, визнати, що у суддівського самоврядування змішана правова природа і, таким чином, ексклюзивне правове становище ... Але, щоб обґрунтувати це твердження і дати відповідь на питання про правову природу органів суддівського співтовариства, необхідні серйозні наукові дослідження» [2]. При цьому, розглядаючи судову систему з погляду елементів, що її створюють, слід виокремлювати не лише сукупність судів і суддів як суб'єктів здійснення судочинства, а й суддівське самоврядування та його органи як суб'єкта забезпечення незалежності та самостійності судової влади.

Отже, визначаючи місце суддівського самоврядування та його органів у системі внутрішньоорганізаційних адміністративно-правових відносин в органах правосуддя слід акцентувати:

1) на їх приналежності до судової системи, що закріплюється нормами Конституції України, закону України «Про судоустрій і статус

суддів» та інших нормативно-правових актів з питань суддівського самоврядування;

2) на їх компетенції щодо розгляду питань, які безпосередньо не пов'язані зі здійсненням правосуддя. У такому сенсі суддівське самоврядування та його органи є елементами судової системи, яким делеговані державно владні повноваження щодо вирішення питань внутрішньої та зовнішньої діяльності судів, не пов'язаних зі здійсненням правосуддя.

Література:

1. Европейская хартия о статусе судей : пояснительный меморандум Совета Европы, Страсбург, 8–10 июля 1998 г. *Консорциум кодекс: электронный фонд правовой и нормативно-технической документации* : [сайт]. URL: <http://docs.cntd.ru/document/901927869> (дата звернення 30.10.2020)

2. Клеандров М. И. Статус судьи: правовой и смежные компоненты : монография / РАН ; Ин-т государства и права. М. : Норма, 2008. 256 с.

3. Кодекс адміністративного судочинства : Закон України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005 № 35–36, № 37. Ст. 446.

4. Кодекс Республики Беларусь о судостроительстве и статусе судей : принят 29 июня 2006 г. № 139-З. *Кодексы Республики Беларусь* : [сайт]. URL: <http://kodeksy.by/kodeks-o-sudoustrojstve> (дата звернення 31.10.2020)

5. Рішення зборів суддів не є предметом судового розгляду : постанова Великої Палати Верховного Суду України від 20 берез. 2019 р. № 804/4177/17. Провадження № 11-1425апп18. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : [сайт]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/81171450> (дата звернення 31.10.2020)

6. Штогун С. Носії символічного звання, або чому державні гарантії колишнім законникам стають декларативними, а їхній досвід – незатребуваним. *Закон і бізнес*. 2019. № 9 (1411). 9 березня – 15 березня. URL: https://zib.com.ua/ua/136723-chomu_derzhavni_garantii_suddyam_u_vidstavci_stayut_deklarat.html (дата звернення 31.10.2020)